І чужому научайтесь,
Свого не цурайтесь...
Т. ШЕВЧЕНКО

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY

Редакція і Адміністрація:
"Svoboda", 81-83 Grand St.
Jersey City, N.J. 07303
434-0237
434-0807
УНСоюз: 435-8740
Тел. з Ню Йорку:
BArcly 7-4125
УНСоюру: BArcly 7-5337

РІК LXXIV. Ч. 69. ДЖЕРЗІ СИТІ і НЮ ЙОРК, ВІВТОРОК, 18-го КВІТНЯ 1967 ЦЕНТІВ 10 CENTS JERSEY CITY and NEW YORK, TUESDAY, APRIL 18, 1967 No. 69. VOL. LXXIV.

— ОСТАННІ ВІСТІ —

Понеділок, 17 квітня, 1967

В АМЕРИЦІ

УРЯД ПОСТАВИВ ВЕТО ПРОТИ ПРОДАЖУ СССР малого дослідного підводного двоособового човна. Совєтська Академія Наук в січні вислала листа до Корпорації Дженерал Дайнемік з пропозицією купити за $300,000 підводний човен ліліпут Стар 3, покликуючися на заяву президента Джансона з минулого року про спільне досліджування дна океанів. Спочатку Державний Департамент підтримував цю справу, але Департамент Оборони спротивився передати Стар 3 СССР, бо його будова могла б зрадити таємницю будови підводних човнів ЗДА. Совєтські фахівці бачили дерев'яний модель цього човна на океанографічній виставці у Франкфурті в Німеччині.

ФЕДЕРАЛЬНА РЕЗЕРВОВА РАДА стверджує, що промислова продукція в березні ц. р. дещо збільшилася в порівнянні з лютим і січнем 1967. Індекс промислової продукції в березні становив 156.4, а в лютому 156.1. Представник Федеральної Резервової Ради відмовився передбачувати збільшення економіки, але заявив, що економіка ЗДА сильна. Коли прийняти, що економіка в 1957-1959 роках становила 100 в ділянці промислової продукції, то в березні ц. р. вона виносила 156.4 відсотка. Але минулого року промислова продукція в літніх місяцях виносила 158 ступнів.

СУД ПРИСЯЖНИХ ВИЗНАВ ВИННИМ РИЧАРДА СПЕКА в убивстві вісьмох медичних сестер в Шикаґо в липні минулого року. Жюрі складалося з сімох чоловіків і п'ятьох жінок. Воно рекомендувало кару смерти для підсудного на електричному кріслі. Згідно з законом іллинойського стейту жюрі може визначити кару смерти для вбивника. Під час читання вироку вбивник поводився байдуже і не виявив жадного зворушення, жуючи гуму. Злочинець п'ятьох дівчат задушив, а трьох пробивав ножем аж до смерти, завдавши їм 32 рани. Батьки чотирьох жертв злочину були присутні на розправі, родичі злочинця не були на суді під час читання вироку. Оборонці підсудного заповіли апеляцію від засуду.

СЕНАТ СХВАЛИВ ПОДАТКОВІ ПОЛЕГШІ для тих, які платять за навчання студентів в коледжах. Це відноситься до батьків і родичів студентів або тих чужих осіб, які допомагають студентам. Сенат вирішив цю справу більшістю 53-ох до 26-ох голосів. Але не знати, чи Конгресова Конференція погодиться на цей проєкт, проти якого виступає Уряд президента Джансона і ті конгресмени, які вирішують в Палаті податкові справи. Справу податкових полегш Сенат приєднав до законопроєкту про податкові пільги бізнесменам. Згідно з цим проєктом можна б відтягати від оподаткованої суми $325 річно від одного студента.

КАНАДІЙСЬКА ПРОВІНЦІЯ КВЕБЕК має свого міністра закордонних справ згідно з провінційним законом, схваленим Генеральною Асамблеєю Квебеку. Федеральні урядовці в Оттаві прийняли цю вістку без окремих коментарів. Представник Департаменту Закордонних Справ пригадав недавню заяву прем'єра Лестера Б. Пірсона про те, що тільки федеральний уряд має право вирішувати закордонні справи Канади. Квебек висилає свого представника на торговельні перевибори до Парижу. Міністер закордонних справ Квебеку має мати право вирішувати всякі справи з представниками інших держав та з провінційними канадійськими урядами.

У СВІТІ

ГРЕЦЬКИЙ ПРЕМ'ЄР ПАНАЙОТІС КАННЕЛЬОПОЛІС РОЗВ'ЯЗАВ з апробатою від короля парлямент і розписав нові вибори на 28 травня ц. р. Сталося це після того, як його уряд, опертий тільки на праву консервативну Національно - радикальну Унію не міг сподіватися дістати в парляменті більшість. Якщо вибори виграла б найбільша грецька партія Центральна Унія, що її лідер Геор Папандреу, під впливом свого сина професора Андреаса пішла значно наліво й займає вороже становище до самої монархії, у Греції може прийти до влади військова диктатура — заповідають заходні обсерватори.

ЗА ПІДСУМКАМИ КОМУНАЛЬНИХ ВИБОРІВ В АНГЛІЇ — УРЯДОВА ПАРТІЯ ПРАЦІ ПРОГРАЛА загалом 236 мандатів в країні, а опозиційна Консервативна партія зискала 256 мандатів в порівнянні з виборами у 1964 р. У міській раді Лондону консервативи матимуть 82-ох радних, а соціялісти тільки 18. Прем'єр Гарольд Вілсон заявив, що той вислід виборів не матиме впливу на політику уряду та пояснив програ його партії, як вислів непопулярности його прикрих для людей, але необхідних економічних розпорядків.

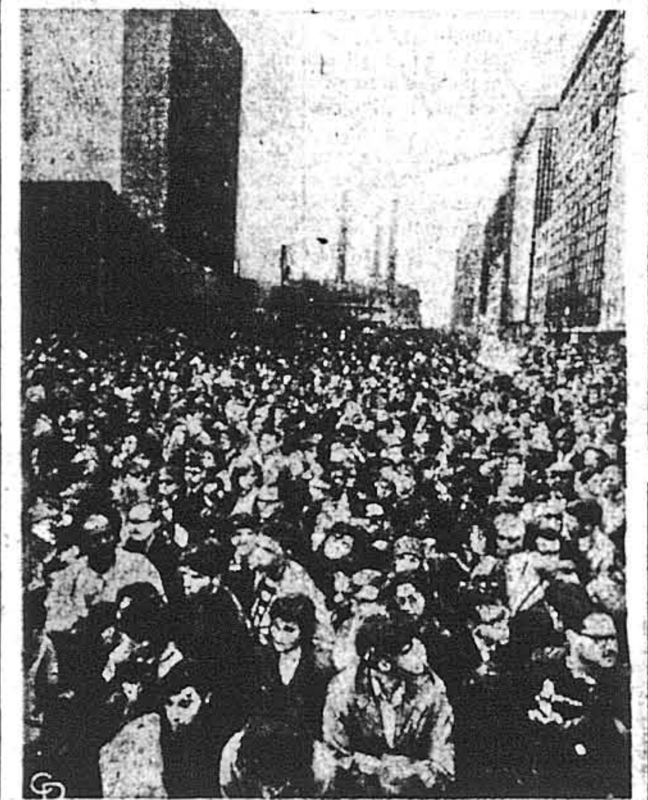
У ГОНҐ КОНҐУ ОТРИМАНО ВІДОМОСТІ, що цькований „червоногвардійцями" президент Камуністичного Китаю Лію Шао-чі все ще урядує в своїй резиденції та наполягає на скликання партійного Центрального Комітету, де його противник Мао Тсе - тунґ ніби не має більшости. Зате Мао Тсе - тунґ здобув більшість в партійному Секретаріяті і раді міністрів.

51-ЛІТНІЙ ЕКОНОМІСТ ЯНОШ ФОК СТАВ НОВИМ ПРЕМ'ЄРОМ МАДЯРЩИНИ. Кал. прем'єр Гюля Каляй став президентом 349-членного парляменту, а 69-літній президент Мадярщини Іштван Добі зрікся внаслідку поганого здоров'я. Його наступником став сільсько - господарський експерт Паль Лошонці. Імре Кадар є надалі генеральним секретарем компартії.

ЗАХІДНЯ НІМЕЧЧИНА СТАРАЄТЬСЯ отримати право „вета" у випадку, коли ЗДА захочуть використати атомову зброю проти агресора, стаціонованy на її території. Таке право мають всі держави, де Америка має свої бази для війська, озброєного тактичною атомовою зброєю. Німці звертають увагу, що Західня Німеччина впала б першою жертвою атомової війни і тому вимагають рівного голосу у вирішуванні, чи і коли можна практично застосувати американську тактичну зброю, якою вивінувані американські дивізії в Західній Німеччині.

У СТОЛИЦІ ІНДІЇ НЮ ДЕЛІ ЗАСТРАЙКУВАЛИ 16.000 тамошних поліціянтів. Міністер внутрішніх справ І. Б. Чаван покликав до виконування поліційної служби в місті військо і т. зв. центральну поліцію, рекрутовану з різних провінцій Індії. Причина страйку — погані платні і помешкання. Військо роззброїло й арештувало коло 700 поліціянтів, що демонстраційно сиділи на вулиці перед домом названого міністра; одно вантажне авто, що возло групу арештованих, перевернулося саме перед будинком парляменту — були вбиті й ранені.

Раск твердить, що демонстрації проти війни у В'єтнамі організували комуністи

Найбільша досі демонстрація проти війни у В'єтнамі, що відбулася в Ню Йорку в суботу 15-го квітня: На фото: демонстранти чекають перед будинком Об'єднаних Націй, як їхні лідери з'ясовують свою справу підсекретареві О. Н. Ральфові Бонче.

Вашинґтон. — Державний секретар Дін Раск, промовляючи в радіо, заявив, що „комуністичний апарат важко напрацювався", щоб зорганізувати демонстрації проти війни у В'єтнамі в ЗДА і в інших країнах. Він додав, що не всі учасники демонстрацій — це комуністи, але ці демонстрації відбувалися під проводом комуністів. Заплянована на суботу 15-го квітня демонстрація в Ню Йорку стягнула до Центрального Парку від 100.000 до 125.000 осіб, далеко менше, як сподівалися організатори й поліція, яка була приготована на те, що число демонстрантів винесе коло 400.000. До Ню Йорку прибули демонстранти з Питсбурґу, Па., Клівленду, Огайо, та з Шикаґо, Іллиной. Демонстранти маршували з Центрального Парку перед будинок Об'єднаних Націй. Більшість демонстрантів маршувала спокійно, тільки деякі молоді кричали: „Л. Б. Дж. скільки дітей ти вбив нині у В'єтнамі?" Не демонстрантів місцями кидали яйцями й фарбами та різними предметами з вікон домів. Не було випадків важких поранень. Кілька осіб заарештовано за невідповідну поведінку. Демонстрацію в Ню Йорку і в Сан Франсіско, де число демонстрантів виносило 30.000, а сподівалися, що їх буде коло 100.000, — організував Весняний Мобілізаційний Комітет закінчити війну у В'єтнамі. Очолювали демонстрацію в Ню Йорку д-р Мартин Лютер Кінґ — протестантський священик, і лікар д-р Бенджемін Спок та співак Гаррі Белафонте. Демонстранти публічно палили військові карти. Промовляли д-р М. Л. Кінґ, Флойд МекКіссік — секретар Конгресу за расову рівність та студент Стоклі Кармайкел.

Президент Джансон хвалить конференцію в Пунта дель Есте

Пунта дель Есте, Уругвай. — 18 президентів підписали Декларацію про спільний ринок та економічне об'єднання американських латинських держав і від'їхали до своїх країн. Не підписав Декларації президент Еквадору Ото Ароземен Гомез тому, що, на його думку, ЗДА замало обіцяють допомоги латинським державам. Президент Джансон перед виїздом з Уругваю заявив своє вдоволення з того приводу, що в підписаній Декларації видко дух незалежности латинських країн, які самі собі мають допомагати до того, щоб збільшити свої економіки. Президент Джансон хвалив ті успіхи, що їх осягнули американські держави в останніх роках, як члени Союзу для Поступу. Економічні успіхи здобуваються під час довготермінового плянування. Спільний ринок має бути здійснений до 1985-го року, а має початися вже в 1970-му році. Також інші президенти, головно бразилійський Артур Коста е Сільва і чилійський Едуардо Фрей Монтальва, вдоволені з довготерміновости програми спільного ринку та економічного об'єднання.

Північний В'єтнам відкинув мирові пропозиції канадійського міністра

Сайґон. — Комуністичний Північний В'єтнам відкинув мирові пропозиції, що їх зголосив канадійський міністер закордонних справ Пол Мартен. Ті пропозиції складались з 4-ох точок, які пропонували сповільнення та згодом припинення всіх бойових дій, збереження теперішніх військових позицій обох сторін та скликання Женевської конференції для справи В'єтнаму. Північно-в'єтнамська заява твердить, що канадійська пропозиція неприйнятлива, бо не відрізняє „американських агресорів" від „в'єтнамських жертв" та що про мирові переговори можна буде говорити тільки після того, як ЗДА беззастережно припинять свої атаки проти Північного В'єтнаму. На бойовому фронті сталася дуже прикра помилка, бо в минулу суботу 15-го і в неділю 16-го квітня американські бомбовики помилково скинули бомби — в суботу на один курінь державного в'єтнамського війська, а в неділю на південно-в'єтнамське село, льояльне супроти центрального уряду. В першому випадку згинуло коло 40 в'єтнамських вояків крім ранених, у другому — 14 цивільних осіб.

Брежнєв прибув до Східнього Берліну

Берлін. — У Східньому Берліні відбувається міжнародне збіговище комуністів, на яке прибули делегати від 60-ох комуністичних партій з цілого світу. Нема тільки представників китайської компартії, яка не дістала запрошення. Проте важки міжнародного комуністичного руху, мабуть, рішили згори помешкати значення того з'їзду, бо в усіх приявні тільки два видатні закордонні гості: генеральний секретар компартії СССР Леонід Брежнєв і Владислав Гомулка з Польщі. Всі інші партії вислали до Східнього Берліну свої „другі гарнітури". Головною справою, що її — за твердженням газет — мають обміркувати в Східньому Берліні, це примирливі жести, що їх робить в сторону різних комуністичних країн новий уряд Курта Кізінґера в Західній Німеччині. Східньо - німецький диктатор Вальтер Ульбріхт лякається, що Східня Німеччина може стати міжнародньо ізольованою, коли інші сателітські країни пішли за прикладом Румунії і нав'яжуть з Західньою Німеччиною дипломатичні взаємини без ніяких політичних передумов.

У Ню Йорку переслухують свідків нацистських злочинів у Львові

Ню Йорк. — В західньо-німецькому консуляті у Ню Йорку відбулось напримкінці минулого тижня переслухання 5-ох колишніх мешканців жидівського ґетта у Львові у справі тодішнього переслідування жидів нацистською владою. Переслухання переводив тричленний трибунал у приявності шістьох оборонців підсудних нацистів, що їх тепер судять на процесі у Штуттгарті в Західній Німеччині. Приявним на тому переслуханні був також Сімон Візенталь, головний жидівський слідчий з постійною резиденцією у Відні, який вислідив вже багатьох видатніших німецьких воєнних злочинців, що під прибраними прізвищами скривалися в різних країнах світу. Всі ті свідки — люди старші віком, які не могли поїхати до Штуттгарту на згадану розправу.

Об'єднання Прихильників УНР в ЗДА відбуло 7-ий Делегатський З'їзд

Ню Йорк. — В суботу 15 квітня ц. р. відбувся тут, у залі православної катедри св. Володимира при 82-ій вул. 7-ий Делегатський З'їзд Об'єднання Прихильників Української Народної Республіки. З'їзд відкрив молитвою о. Павло Шпирук, після чого обрано президію у такому складі: д-р Іван Драбатий — голова, Кость Степовий — заступник, проф. Михайло Кучер і інж. Осип Клисяк — секретарі. Звіти з діяльности виголосили о. полк. Павло Шпирук, як заступник неудужого голови проф. Івана Паливоди, — Андрій Залізко — Фінансовий референт і проф. Іван Крамаренко за Контрольну Комісію. За розданим всім учасникам обширним фінансовим звідомленням, в минулому році Об'єднання зібрало з добровільних датків і імпрез 13.063.23 дол., а з переносу з попереднього року мало 2.192.79 дол., разом 15 256.02. З того вислано Виконному Органові УНСади до Мюнхену 11.267.77, в касі на 1-го січня 1967 р. залишилось 3.988.25, різницю видатковано на адміністраційні й поточні потреби. Над звітами переведено дискусію, в якій 17 учасників забирали голос. Голова УНДС полк. Петро Самойлів, який був приявний на недавній сесії УНРади в Мюнхені, виголосив на її тему політично-інформаційну доповідь. До нової Управи обрані: Іван Крамаренко, Іван Шепарович, Петро Самойлів, Ірина Шох, Михайло Лисогір, Андрій Залізко...

(Закінчення на стор. 3-ій)

У Клівленді відбувся 8-ий Крайовий Пластовий З'їзд, Я. Бойдуник обраний на голову КПС

Клівленд, Огайо (ЮФ). — 15-16 квітня ц. р. відбувся у готелі Шератон 8-ий з черги Крайовий Пластовий З'їзд, в якому взяло участь 189 делегатів і 50 гостей пластунів та в результаті якого пл. сен. Ярослав Бойдуник був обраний на голову Крайової Пластової Старшини. З'їзд, господарем якого була місцева пластова станиця, одна з найбільших у ЗДА, із станичним пл. сен. М. Кавкою в проводі, розпочав молитвою і привітанням Пластові парох місцевої української католицької церкви Пречистої Діви Марії о. Т. Оришкевич, а відкрив З'їзд дотеперішній голова Крайової Пластової Старшини пл. сен. Юрій Ференцевич. Зборами проводила президія з пл. сен. Т. Дурбаком, як предсідником, пл.сен. С. Чайківським і І. Королем як заступниками, та пл. сен. Р. Волчуком, М. Бажанською й Н. Самокиш — секретарями. Після усного доповнення друкованих звітів із діяльности останніх двох років, яке склав пл. сен. Ю. Ференцевич та після звітів Президії Крайової Пластової Ради, що їх склали д-р І. Карапінка і пл. пн. сен. В. Савчак та після дискусії над звітами — уділено абсолюторію уступаючій Старшині з признанням за дворічну її працю. Під час ранніх нарад привітали З'їзд п-ні І. Бура від Крайової Управи СУМА та парох УАПЦ св. Тройці митр. прот. о. Ганкевич і пл. сен. М. Кавка від господарів — пластової станиці Клівленду. Пообідня сесія З'їзду була присвячена проблемам, зв'язаним із Другим Пластовим Конгресом, праці якого, після перших двох сесій, продовжуються. Діючий голова Програмової Комісії Пластового Конгресу пл. сен. Т. Самотулка подав мету і завдання дальших праць Конгресу, а пл. сен. О. Кузьмович зреферувала висліди праць Студійної групи скавтингу в Англії. Після того учасники З'їзду відбули семінари для обговорення проблематики провадження пластових станиць, вишколу та таборової акції. Рівночасно працювали Комісії для справ господарських і Пластприяту. Ця пополуднева сесія З'їзду мала за завдання дати представникам пластових станиць та пластовим виховникам на терені ЗДА якнайбільше інформацій та нових ідей для дальшого передумання і дискусії у вужчому...

(Закінчення на стор. 3-ій)

Кругольний турнір УНСоюзу проведено з успіхом у Рочестері

В суботу, 15-го квітня, відбувся Круговий Турнір УНСоюзу в просторих кругольних алеях Норт Парк Лейнс у Рочестері. Цей річний турнір за першість кругольних дружин Відділів УНСоюзу та за індивідуальну першість членів УНС був проведений з великим успіхом при участі 34 дружини і 185 змагунів.

Перші місця в турнірі в поодиноких конкуренціях здобули серед жінок: Т-во св. Анни з Рочестеру — (скреч) 2396 точок; Відділ 113 — Т-во св. Івана з Дерри, Па. — (гендікеп) 2455 точок; К. Воррен з Т-ва св. Анни з Рочестеру за найвищий індивідуальний осяг (скреч) — 237 точок; Т-во св. Анни з Рочестеру за найвищий дружинний осяг (скреч) 859 точок.

В конкуренціях чоловіків перемоги здобули: Т-во ім. Т. Шевченка (289 Відділ) з Рочестеру — (гендікеп) 3098 точок; Т-во св. Івана з Дерри, Па. — (скреч) 2696 точок; Андрій Маржинський з Обирн, Н. Й. за найвищий індивід. осяг (скреч) — 254 т.; Михайло Іванишин з Рочестеру за найвищий індивідуальний осяг (гендікеп) — 261 т.; Т-во св. Василія з Фейр Овк, Па. за найвищий дружинний осяг (скреч) — 950 т.; Т-во св. Івана з Дерри, Па. за найвищий дружи...

(Закінчення на стор. 3-ій)

Футболісти УСК-у Ню Йорк втратили дві точки

Ню Йорк, 16-го квітня. — Футбольна дружина Українського Спортового Клюбу потерпіла поразку 1:4 у міжклюбових змаганнях „Великої Десятки" Німецько-Американського Футбольного Союзу з німецькою одинадцяткою „Н.Й. Гота". Одинокі ворота для УСК-у здобув Дж. Ниг при стані 0:2, після чого німці двічі підвищили вислід, закріплюючи за собою вислу перемогу. По втраті двох точок у першостях „Великої Десятки" дружина УСК-у опинилася на третьому місці показника із точками 15:11 і відношенням воріт 21:17.

Національна Професійна Футбольна Ліга, яка не має визнання від Світової Федерації Футболу, почала минулої неділі свій сезон в Америці. Перші п'ять зустрічей дали такі вислідн: Балтимор - Атланта 1:0; Лос Анджелес - Ню Йорк 3:2; Філядельфія - Торонто 2:0; Пітсбурґ - Каліфорнія (Окленд) 3:2; і Шикаґо - Ст. Луїс 2:1. Змагання між Балтимором і Атлантою були передавані на телевізії через сітку станцій КБС, які договорились із НПФЛіґою передати впродовж цьогорічного сезону 16 її змагань.

У ЛИСТАХ З УКРАЇНИ — ПРОКЛИНАЮТЬ СОВЄТСЬКУ ВЛАДУ

ПІДТВЕДЖУЮТЬ ЗАПЕКЛУ БОРОТЬБУ ПРОТИ ОКУПАНТА; ОСТЕРІГАЮТЬ ПРОТИ „ДРУЖБИ З МОСКАЛЕМ", СТВЕРДЖУЮТЬ ЗНАЧНІ ЗМІНИ ТА НОВОБУДОВИ ПО СЕЛАХ, АЛЕ ОДНОЧАСНО — І КОЛГОСПНУ ПАНЩИНУ, БЕЗПРАВ'Я УКРАЇНЦІВ НА РІДНИХ ЗЕМЛЯХ, ВИВЕЗЕННЯ І ПЕРЕСЕЛЮВАННЯ В СИБІР.

Два листи випадково заблукали до редакційної теки „Свободи". Випадково, бо листів з УССР одержують наші люди багато, але із зрозумілих причин змісту їх не розголошують, щоб не накликати лиха на рідних „по той бік світу". Публікуємо уривки за згодою власників обох листів.

Перший лист, датований 14-го жовтня 1966 року, був майже увесь написаний ще в 1960 році. Так, у 1960-му, це не друкарська помилка. Автор листа — дуже старий селянин. „Дорогий, ніколи не забутний Івасю'' — так розпочинається цей лист із західньої частини України. Автор написав три четверті листа понад шість років тому і відсилаючи дописав, не вказуючи на якісь зміни в житті села, що передчуває недалеку смерть і тому листа посилає. Закінчується він словами: „Іди, мій листочку, і оминай ходячих синів, а як натрафиш, то я так не боюся вмру. Більше до мене не пиши".

Становище жінки

Автор цього листа багато років тому побував у ЗДА, працював у м. Алдоні. Коментуючи інформації свого знайомого з ЗДА, він пише:

„Я дуже дивуюся, що ще знаходяться люди в Америці, які вірять, що московський рай є корисний для робітництва. Це є пекло для народу, це робітник може трошки дихати, хоть робить за мізерну платню, але той колгоспник дуже нещасний. Ще мужчини якось-так, а жінщини вже такі нещасті, що немаю слів описати, руки в неї такі потріскані, що як взяти в руку, то як їжак. Вона бідна встає досвіта, щоб зварити їсти, випровадити дітей до школи, видоїти корову та й паця яке погодувати, і бігти на ту московську панщину, іде на обід, то біжить тими дорогами, дивиться, щоб урвала якоїсь хоптиці корові і поросяті, та й бураче великий впхає за пазуху, та й глядить, щоб ті ледарі, що п'ють в кооперативі, не побачили"...

Колгоспне життя

Автор повідомляє, що в часи Сталіна за траву, зерно чи колоски з колгоспної ниви давали 7 років в'язниці або заслання, а тепер „штрафують, обривають трудодні". Згадуючи свого діда, який робив панщину, автор твердить, що колгоспна — ще важча: „Пан надїлював від 6 до 12 моргів поля за три дні роботи, а сей забрав все... і мусиш кождий день працювати за 300 зерна (грамів?) і 10 копійок, тепер уже 20 кп. і надїлив тобі 25 сотих города, від того податок як тобі вродило на городі. Це зветься соціялізм, за котрий народ боровся 100 років... Який ти щасливий, що не повернув на Україну, бо був би так тяжко бідив, як я"...

Що ділялось по війні

„Як скінчилась війна з німаками, того старший брат післав червону мітлу з острими дротами, і брав 40 сіл, ішли з тими дротами, мацали землю, чи нема криївки, кого зобачили, що бідою, стріляли. Входили до села, перешукували дротами, де земля була м'якка, розкопували, викидали підлогу, валили пєци, викидали все зі стодоли, копали, шукали за бандерівцями, і де знайшли криївку, всьо спалили"...

Далі йде приклад, як енкаведист із „папашки" (машиновий кріс ППШ) убив неповинного старого. „Вивезли тому, що майже кождий мав будинки під бляхов"... Вивезли й родину автора листа. „Як нас вивезли, то кождий мусів підписати на вічно, хто не хотів, то били без милосердя, одній дівчині викрутили руку так, що калікою остала на все. Відтак, як звільнювали, то кождий мусів підписати, що не буде вспоминати майна"...

Поселились вони потім у напівзруйнований хаті.

Пілсудський, Хрущов, Николушка...

Прохаючи більше не слати посилок-пачок (автор завернув посилку, бо не міг заплатити за неї 25 крб.), автор пише: „Чуюсь, що вже буду вмирати. То це вже останній лист я пишу до тебе, ще раз дякую тобі і цілую тебе щиро, дай, Боже, тобі всього того, що тобі найдороще. Прошу тебе, го-

(Закінчення на сторінці 2)

СВОБОДА SVOBODA
УКРАЇНСЬКИЙ ЩОДЕННИК UKRAINIAN DAILY
FOUNDED 1893
Ukrainian newspaper published daily except Sundays, Mondays & holidays (Saturday & Monday issues combined) by Ukrainian National Association, Inc., 81-83 Grand St., Jersey City, N.J. 07303

Second Class Postage paid at the Post Office of Jersey City, N.J. Accepted for mailing at special rate of postage provided for by Section 1130 of Act of October 3, 1917 — authorized July 31, 1918.

Subscription Rates: One year $12.00; six months $6.25; three months $3.25. Jersey City & Foreign Rates: One year $14.00; six months $7.50; three months $4.00. For UNA members monthly 65¢.

Адреса: "SVOBODA", P. O. Box 346, JERSEY CITY, N.J. 07303

Передвиборчі комбінації

До осінніх президентських виборів 1968 року ще чимало часу. Все ж, американська преса — газети і журнали — повна міркувань на цю тему. Потенціяльні кандидати на президента складають заяви і роз'їздять по різних стейтах, щоб набрати статусу „крайової фігури", окремі часописи й Інститут Ґеллупа раз-у-раз переводять популярні в Америці „опитування", щоб виявити настрої громадян. Відомо, що за американською системою два чи більше число кандидатів на президента з тієї самої партії перевіряють свою популярність у стейтових передвиборах, проте на конвенціях обох партій можуть завжди виринати несподіванки, а призначення партіями своїх кандидатів залежить від різних чинників: заслуг кандидата для партії, атракційности його особи, впливів у стейтах з найбільшим числом конвенційних делегатів і т. п.

По демократичному боці кандидатура президента Л. Б. Джансона все ще не є на 100% певна: був час, коли газети виразно натякали, що не Джансон, а, наприклад, Роберт Кеннеді матиме більше шансів здобути знову Білий Дім для демократів. Був теж час, коли говорилося, що президент Джансон запропонує на віце - президента не Гомфрі, а когось іншого. Як на сьогоднішній день, немає альтернативи щодо кандидатур Демократичної партії Джансона - Гомфрі. Хоч постав передвиборчий Комітет під тим гаслом „Кеннеді - Фулбрайт", сам Кеннеді виразно дав пізнати, що він має на оці вибори у 1972-му, а не в 1968 році.

По республіканському боці найповажнішими кандидатами є мишиґенський губернатор Джордж Ромні й кол. віце - президент Ричард Ніксон. Але — як це ствердив Д. Д. Айзенгавер — Республіканська партія має тепер чимало поважних потенціяльних кандидатів. Преса називає різні прізвища, як ось губернаторів Нелсона Рокефеллера і Роналда Ріґена чи шикаґівського сенатора Чарлза Персі, які в ході партійної гри можуть виграти на партійній конвенції.

Але ситуація раз-у-раз змінюється. До осени майбутнього року В'єтнамська війна може припинитись або прийняти несподіваний зворот; можуть поважно змінитись економічні відносини; можуть відбутися расові заворушення чи страйки. Кожна з тих справ може мати вплив на настрої виборців. Можуть також змінитись особи, бо ніхто не має гарантії щодо свого життя і здоров'я. Тому всі ці передвиборчі комбінації і маневри обертаються все ще тільки в сфері гіпотез.

Співіснування

Московський комуністичний штаб спритно використовує бажання мільйонів і мільйонів людей у всьому світі жити мирно, працювати, розвиватись, прогресувати, а не гинути від куль чи спопеляючих променів атомових бомб. Комуністичні агенти по всьому світі використовують природні бажання людей жити мирно, і далеко не кожний „в'єтнік" у ЗДА знає, що, виступаючи проти війни у В'єтнамі, він виступає — за комунізм, тобто за постійну, перманентну війну режиму проти підкорених ним людей.

В чому ж справа? Справа в двох різних тлумаченнях одного слова — поняття „співіснування". Американський уряд є за політику співіснування і, провадячи її послідовно, прагне до того, щоб у країнах комуністичного світу, де немає миру між владою і населенням, дійшло до покращання відносин, до замирення, до „демократизації". Але комунізм — це диктатура, і тому далекойдучі трансформації в СССР та сателітних країнах насправді неможливі, бо — і це знають диктатори-комуністи — вони привели б до краху комуністичних режимів.

Як дивиться на це Москва? Галасуючи про мир, вона кує зброю. Схвалюючи і домагаючись коекзистенції, вона думає про мирне співжиття на довшу мету з країнами західнього світу. Москва очікує занепаду вільного світу, і тому так тримається політики співіснування. У „Методичній консультації для пропаґандистів і слухачів політшколи", в „Радянській Україні" з 28 березня, виразно сказано про сучасний — „третій етап" відносин між так званим соціялістичним і капіталістичним табором. Твердячи, що Захід іде до развалу, до самознищення, пропагандист у статті „Занепад світового капіталізму" пише, на що саме розраховують комуністи; на „... зростання нестабільности всієї капіталістичної системи світового господарства, загострення суперечностей капіталізму, в результаті розвитку державно - монополістичного капіталізму і зростання мілітаризму".

Українці в Америці та інших вільних країнах повинні словом і ділом роз'яснювати своїм співгромадянам, що комуністи бажають не миру, а лише перемир'я, щоб дочекатися ослаблення Заходу, щоб Захід розкладати, щоб приспішувати в ньому з допомогою своїх агентів, словом — приспішувати кінець демократії.

Д-р Роман Верес

„ПРОКИНЬСЯ І ЧИТАЙ!"

Під цим кличем в Америці переводять щорічно в квітні Національний Бібліотечний Тиждень. Цього року цей тиждень тривав від 16 до 22 квітня. Його завдання — заохотити американський загал до читання, зацікавити книжкою та бібліотеками.

Національний Бібліотечний Тиждень пригадує американським українцям такі актуальні справи: пропаґанду української книжки між нашим громадянством, збереження українського друкованого слова та архівних матеріялів, справу українських бібліотек та архівів, справу українїки в американських публічних та університетських бібліотеках, поширення української книжки та українїки в американських бібліотеках та удоступлення українського друкованого слова дослідникам української проблематики.

Не місце тут застановлятися над причинами занепаду серед нашої громади зацікавлення українською книжкою — чи її виперла англомовна книжка, чи це вина телевізії, в кожному разі це явище є застрашаючим фактом.

З нагоди Національного Бібліотечного Тижня треба повести широку пропаґанду української книжки, розвантажити книгарські полиці, на яких можна знайти не одне видання, що на американські відносини були б уже раритетами, пропаґувати творення домашніх бібліотек.

З цим зв'язана друга дуже важлива проблема збереження нашого друкованого слова та архівних матеріялів.

У наших громадах, зокрема з довоєнної еміґрації або їх дітей, можна знайти чимало рідкісних, навіть унікатних видань, які припадають порохом та розпадаються від вогкости по горищах, пивницях, гаражах. Можна знайти дуже цінні архівні матеріяли, акти вже неіснуючих організацій, фотографії, листи визначних людей, документи з доби незалежности. При зміні помешкання, руйнуванні старого будинку або смерті і переході бібліотечних архівних матеріялів в руки людей, що не зацікавлені українською проблематикою або зовсім не вміють по - українськи читати, — опиняються вони в кошах на сміття.

Отже, треба перевести широку акцію збирання таких цінних матеріялів, для передачі їх нашим бібліотекам та архівам. Якщо неможливо одержати якусь збірку безплатно, треба постаратися її закупити. А якщо неможливо здобути фонди на цю ціль з українських джерел, треба пошукати покупця серед слов'янських відділів університетських бібліотек, які діспонують поважними фондами і радо закуповують рідкісні книжки.

Далі — справа опіки над нашими бібліотеками та архівами при парохіяльних та українознавчих школах, молодечих організаціях, клюбах і музеях. Ці бібліотеки потребують нашої допомоги на закуп нових книжок, реставрацію старих, на устаткування і поширення відповідних приміщень, де книжки не нищилися б від вогкости, на оплату праці при впорядкуванні бібліотек та інші видатки.

Далі — справа українїки в американських університетських та публічних бібліотеках.

Чимало наших людей та організацій жертвують книжки до цих бібліотек. На жаль, пожертвувані книжки часто трактується як зайве обтяження, до них ставляться з недовір'ям, як до пропаґандивної літератури, які американці не люблять. Такі книжки маґазинують роками по пивницях, не каталогують, а якщо у бібліотеці мають голос особи з національних чи політичних оглядів вороже наставлені до українців, то навіть нищать.

Тому особа чи організація, що хоче пожертвувати якусь книжку чи колекцію книжок до бібліотеки, повинна наперед упевнитися, чи та бібліотека їх потребує. Можна запропонувати управі бібліотеки список книжок до вибору.

В університетських бібліотеках в основному книжки закуповують на пропозицію викладачів, навіть студентів. Тому треба знайти українців чи не українців з-поміж викладачів і студентів, які дані книжки замовляли б.

Публічні бібліотеки закуповують книжки або з власної ініціятиви — і тоді добре мати там дорадників - українців, або на домагання читачів. Треба, щоб значна кількість читачів домагалася якоїсь книжки.

З цим зв'язана справа зазнайомлення книгарських та бібліотечного світу з українїкою. Отже, в першу чергу треба добиватися для українських чи українїчних книжки вступу на сторінки американських бібліографічних публікацій і журналів, що містять рецензії. Далі — справа каталогів українїки, а зокрема каталогів найновіших видань з українїки, рекомендованих для університетських та публічних бібліотек.

Нарешті ще одна важлива річ — дати доступ дослідникам української проблематики до українського друкованого слова через бібліографії та індекси українїки. Реклямуванням українїки через каталоги та удоступненням її займаються наші бібліотекарі поодиноко і через свою організацію — Товариство Українських Бібліотекарів Америки. Це товариство розробляє проєкт створення в Ню Йорку Українського Бібліографічно - Довідкового Центру, завданням якого було б збирати бібліографії та індекси, розвивати бібліографічну працю та видавати бібліографії, індекси й каталоги.

Представники Товариства ведуть переговори з Управою Українського Інституту Америки, який мав би дати приміщення для УБДЦентру і бути його протектором. Одначе, щоб цей Центр не став ще одним мертвонародженим проєктом, треба підтримки українського громадянства.

Іван Кедрин

НАШ ЖУРНАЛІСТИЧНИЙ ДОРІСТ

Український журналістичний доріст — це питання бути - не - бути вільної української преси поза межами України. Найбільшою трудністю цієї проблеми є таке знання української мови у наших молодих людей, щоб вони були здатними виконувати журналістичний фах. Це те „а" необхідне й самозрозуміле в журналістиці, де мова є таким самим основним знаряддям, як молоток, долото чи свердло для слюсаря або ножиці для кравця. Звичайно, такого основного знаряддя замало, щоб бути журналістом, але без нього ніщо не придадуться навіть найвища освіта, хист і персональний нахил. Чужомовні школи в країнах нового поселення не дають нашій молоді знання української термінології в перерізних ділянках життя і науки, — навіть, коли б ті молоді люди знали поточну українську мову. Щоб бути українським журналістом — треба знати українську мову всебічно й у нюансах, бо запас слів, зворотів і фраз із щоденного вжитку — надто вузький і примітивний.

А втім, немає загрози, що, коли вимре покоління „старокрайових" журналістів, не буде кому редагувати наших газет і журналів у вільному світі. Ця загроза постане щойно тоді, коли ті молоді люди, у віці між 20 і 30 роками, які знають дуже добре українську мову і мають потрібну для журналістики освіту, самі будуть від неї стороните. Не слід переочувати цей момент. На обох з'їздах українських журналістів Америки і Канади, восени 1965 і 1966 років, на Союзівці і в Торонто, нарікали доповідачі й дискутанти на брак журналістичного доросту. Їхній острах зосереджений був на тому, що українських журналістів узагалі не стане, і українська преса занепадатиме, втрачаючи читачів і — редакторів та співробітників. І тому раз - у - раз чуємо турботливі заклики на адресу старших віком і досвідом наших журналістів, щоб вони „займалися" цією пекучою проблемою, організували молодих адептів, втягали їх в українську національно - політичну й культурну проблематику, в український журналістичний світ.

Покищо стан не безнадійний. У самому лише Ню Йорку і його найближчій околиці можна нарахувати щонайменше 10, уживаючи журналістичного жаргону, „грамотних" українців і українок у віці 20-30 років. Хоч вони покінчили англомовні школи — вдома, у своїх родинах, говорять по-українськи, знають українську визвольну проблематику, мають непогане знання українознавчих предметів і, або працюють вже як професійні журналісти в американських видавництвах, або працювали й працюють, як співробітники чи редактори різних молодечих українських часописів. Адже СУСТА видає „Горизонти", „Зарево" — „Смолоскип", ТУСМ — „Фенікс", Пласт — „Юнака" й „Готуйсь", СУМА — „Крилаті" й „Авангард", ОДУМ — „Молоду Україну", крім того виходять періодичні та спорадичні молодечі сторінки по різних часописах. Все це є доброю підготовною школою.

Отож, не відповідає правді твердження, що нема у нас журналістичного доросту. Його може не стати, але покищо він є, і то в цілком достатньому числі, щоб заступити всіх „старокрайових" ветеранів. Справа не у їхній наявності, а в двох інших болячках:

Поперше, наші молоді чинні або потенціяльні журналісти не відчувають ніякої тяги до будь - якого організаційного зв'язку ані між собою, у власному гурті, ані з старшими журналістами. Остання Управа Спілки Українських Журналістів Америки прийшла до висновку, що найкращий зв'язок із молодими українськими журналістами можна нав'язати за посередництвом самих таки молодих. Обрано комісію, до якої запрошено трьох молодих професіоналістів, але вони не виявили найменшого зацікавлення тією справою. На останніх Загальних Зборах СУЖА був один наш журналіст із молодшої генерації. Його обрали до нової Управи, і так само обрали б інших його однолітків чи й молодших за нього. Отож „старші" ніяк не хочуть відмежовуватись і „старшувати" — навпаки, вони раді підготовити кадр, якому могли б передати провід СУЖА. Але нема для цього охочих.

Друга найважливіша причина, чому наші молоді журналісти й журналістки сторонятся від української преси — це умовини праці і рівень заробітку. Наші часописи не притягають молодих сил гонорарами й не забезпечують їм навіть приблизно тих виглядів на майбутній заробіток, що їх вони мають в американських видавництвах або в інших професіях. Коли Уряд нарікає, що талановитої молоді фахівці втікають до промислу чи таких фахів, як адвокатура та медицина, то що й казати про українських молодих фахівців, які не бачать для себе приманливих шансів на праці в українській журналістиці.

Звичайно, цьому можна було б зарадити, можна було б викликати більше зацікавлення наших молодих „грамотних" людей проблемою організованої, і проблемою активної праці та співпраці в українській пресі. Цим повинні займатися СУЖА, як і наші часописні видавництва. Від них має виходити ініціятива. Але й більшість наших молодих кадрів повинна змінити своє ставлення звисока до ветеранів української преси, як до „пережитків", які нічого не знають, і повинні проявити дещо зацікавлення становою організацією українських журналістів та цілим світом української преси.

У ЛИСТАХ З УКРАЇНИ — ПРОКЛИНАЮТЬ СОВЄТСЬКУ ВЛАДУ

(Продовження зі стор. 1-ої)

вори кожному українцеві, щоб не вірив ніколи москалеві, полякові і німці, бо то не народ, а дикуни, убийники, чи вони будуть білі чи червоні. Чим різниться Гомулка від Пілсудського, або чим різниться Хрущов, Косигин і другі від Николушки II царя і попередніх російських царів?"..

Автор згадує про приїзд до Ню Йорку, коли він тут був ще на заробітках, десь у 1918 році, царського міністра Мілюкова та „бабушку Брешковську", як між ними і комуністами була суперечка, але в кінці Мілюков заявив: „Нехай буде і соціялізм, но єдиная неділима".

Про настрої частини населення

Стоячи вже на порозі другого життя, автор листа з України не боїться земного суду — суду окупаційної влади, пишучи: „... Тут понасилали москалів, зразу босими. Посилали Сибіру, нині ні. Наші хлопці дуже ся тримають, як десь москаль почне бійку, то наші, що жис, то б'є"...

Треба зазначити, що не лише в Галичину, на Закарпаття і Волинь, а й на Наддніпрянщину наслано багато росіян-міліціонерів, бо влада не довіряє українцям навіть поліційної пістолі.

Пише про деякий поступ у селі і — про „переселенців" у Сибір

Другий лист був написаний у березні 1967 року. Його автор також старша віком, глибоко віруюча людина, щиро вдячна родині в ЗДА за пакунки. Він стверджує, що в його селі вже є електрика, є лікарі, є чимало нових будівель, здебільшого під гонтою або шифером. Опис добробуту можна зрозуміти, коли автор, ніби між іншим, повідомляє, що їхні діти — в Сибіру, і звідти не можуть чи не хочуть повертатись... „І ми, старі, тоже там були 16 років"... Крім того, називає декілька родин, при кожній додаючи, що вони всі або ж „їхні сини виїхали в Росію". У листі зазначено, що побілу села йде дорога до недалекого Ужгороду, де є „границя Руска".

Згадує про „якісь Бандери"

Розповідаючи про своє життя, автор листа згадує дещо з минулих, „повоєнних часів":

„Може ти чув (ім'я), як була война, як Гітлер - Німець воював з русскими, а наші українські хлопці не хотіли іти в армію і повстали, якісь Бандери забрали з собою, і в лісах ховалися, а москалі ходили на обламу і їх, як диких кабанів, стріляли. А чий син був в тій банді, то як єго спіймали, били тяжко і мучили, в тюрму сажали на 25 років, а батька, матір і брата вивозили в Росію, забирали майно, і худобу, і хліб, із хати вигнали босого і голодного, а хату розібрали, і всьо. Ми мали два сини... Молодший, пас худобу, і вони з ліску к ньому приходили, і просили, щоби ім дещо їсти хліба і молока, і він мусів принести, бо як не принис, то були б єго вбили".

Далі автор нарікає на деяких місцевих людей: „Знаєш, які люди у нас, набрехали москалям"... — видали. „Москалі прийшли і єго забрали в тюрму, арешт, то було 1948 року, а потом 1949 року нас забрали, мого сина із женою і дитину, мала оден рік. Забрали сина в тюрму, а нас в Росію, в тайгу, в ліси"...

Картини Дантового пекла

Вогнем і мечем московсько - большевицька імперія винищувала свідомих українців, вдруге окуповувши Україну. Автор називає цілі списки імен, кого тільки з одного села забрано, розстріляно, заслано в Сибір... „І що було в хаті, все забрали, много (ім'я) родин позабирали з цілої України... много, много, а родичів позабирали, і майно людське".

Автор розповідає також про не відомого на ім'я когось - героя, хоча називає його батьків. Той юнак, як можна припускати, був оточений емґебістами у хаті й чинив їм збройний опір, — „він згорів у хаті", а Д. убили, О. сина убили"...

Був аж у Хабаровську

У той час, як син автора листа був у концтаборі в Сибіру, батько з іншими членами родини жив на засланні - поселенні в Хабаровську. „У 1950 році освободили, хто мав 25 років, того пустили на вольно, і мій син приїхав до нас в Хабаровськ, і там вженився... Вони теж були вивезені за братів, що були в Бандерах, і ми там тяжко страдали, зробляли 3 рублі, а буханка хліба була 9 рублів. А потому вже добре: дали документи, і виїжджай, куди хочеш"...

Доживає віку в власній хаті

Сини автора листа залишились, або були змушені залишитись, на поселенні в Сибіру, а він з дружиною повернувся у рідне село. У їхній хаті був медичний пункт і якісь учителі. Хата прогнила, „бо ніхто даху не крив, і текло, зігнила, знищили". Добившись права таки ввійти у власну хату, автор листа розповідає: „... І я пішов у свою хату, і трохи поправляв, і також тече, як великий дощ іде. Дали нам землі, і ми на тім живемо і не маємо на чім держати корову". Пояснює своєму землякові в Америці, що вони мають землі 10 арів — 1 гектар землі має 100 арів, десять сотих з гектара. — 10 арів. „Ми бідні... Колгоспи землю всю забрали, а хто робить в колгоспі, тому дали 30,35 арів землі". Землю в колгоспі орють тракторами, є комбайн. „Знаєш пеюка (... прізвище), що ходив по хатах, а тепер єго син бригадир, то панує". Про іншого громадянина: „У людей хліба просив, а тепер завідуючий ферми, коні в єго руках, трактори і машини в єго руках, коли схоче, тоги бере"...

Вітаючи знайомих і знову дякуючи за пакунки, — посилки з Америки, автор закінчує листа словами: „Дай му, Господи, здоров'я навіки. Слава Ісусу Христу!"

Кількакратно автор згадує про свою самотність на старі літа і про дорогих його серцю дітей, які так і залишилися жити в Росії.

Два листи — це наші дві найновіші зустрічі з реальною Україною, „робітничо-колгоспною державою українського народу".

(ЛП)

Нестор Король

ОЧИМА ЗВИЧАЙНОГО УЧАСНИКА

(Спогади)

(3)

Далі: „Румунський, Південно - Західній і Західній фронти знаходяться на території України. Раніше нам треба зформувати кілька полків і мати їх завжди під руками тут, у Києві та поблизу нього, а не десь там на Волзі, в Сибіру, Середній Азії чи на фронтах, розкиданих від Льодовитого океану до Месопотамії по одній роті чи батальйону між москалями. І то таких полків, щоб кожний з них міг успротистись проти цілої дивізії і розбити її. А вже озброїти свої полки, то ми зможемо так, що нікому й не сниться, як ні одна армія досі не озброєна. Для цього треба офіцерів і солдатів з високим національно розвиненим світоглядом і почуттям. Якщо маєте таких офіцерів і солдатів на приміті, присилайте їх сюди до Києва. Докладніше про це поговоріть з Павелком", — закінчив Міхновський.

У цих словах був ввесь Міхновський: дуже розвинене почуття законности, висока моральність, великі організаторські здібності, глибоке переконання (в той час, як наші демократи безмежно вірили в „російську демократію"), що москалі визнають і поважають тільки один аргумент — силу.

Такий реальний підхід політичного українського діяча, який ще 11 лютого 1900 року з аполітичних українських угруповань, метою яких було просвітянство і культурництво, створив українську політичну партію (РУП), автора брошури „Самостійна Україна", що сімнадцять років перед тим появилась друком, брошуру в якій він вимагав негайного створення самостійної Української Держави, мене збентежив. Але йому було 44 роки, а за його плечима було двадцять років політичної праці на користь українського народу, він був видатним, дуже талановитим „присяжний повірений", що мав право виступати і виступав у найвищих судових інстанціях Російської імперії, прекрасний промовець. Мені залишалось тільки погоджуватись з ним.

Розмова з поручником В. Павелком. Це джерело невичерпного динамізму, енергії, невсипущої працьовитости. Талановитий організатор, а найголовніше майстер надавати своїм плянам, що їх виробляв, обвивати з існуючими законами, офіційної законности з метою приховати їх суто український зміст і протицентралістське російське значення. Правда я був переконаний, що тут не обходиться без допомоги харківського адвоката.

„Сьогодні увечері в клюбі „Родина", — сказав В. Павелко, — зійдеться група, всі наші однодумці, для створення українського військового клюбу, який на першій порі служитиме генеральним штабом українського війська. Зберемось з багатьма нашими однодумцями, яких давно не бачили і яких не знаєте. Щоб надати клюбові належного авторитету і пошани в середовищі російських військових кол, за кілька днів, коли все вже буде налагоджене, зробимо урочисте його відкриття, на яке запросимо всіх генералів Києва: командувача військ Київської Військової Округи Н. А. Ходоровича, він українець і цілком на нашому боці, готовий робити все для української справи, але так, щоб не бути „зачинщиком", бо невідомо, як буде далі; начальника його штабу генерала Брелева, коменданта київського гарнізону ген. Медера, полковників Глинського — командира запасної бригади у Києві, Сокиру — начальника складів зброї і амуніції Західнього фронту, підполковника Волошина — начальника штабу запасної бригади Глинського, етапного коменданта Києва тощо. Вже приступили до формування двох українських полків".

„Як же ви їх зформуєте? Хто вам дасть дозвіл на їх формування? Де ви візьмете людей?" — питаю.

„Це все вже обмірковано. Тут етапний комендант українець. Через київський етап тижнево проходять тисячі вояків і офіцерів, яких йому треба розсилати до їхніх полків, розкинених по всіх фронтах. Комендант може якийсь час затримувати їх на етапі. Коли на етапі назбирається необхідна для зформування полку кількість українців, він звернеться до ген. Ходоровича з проханням, щоб дозволив зформувати з цих вояків полк, замість того, щоб їх розсилати поодинці до старих полків. Ген. Ходорович такі дозволи буде радо давати", — каже він.

Мудро, — зауважую.

„Якщо маєте таких українців офіцерів і солдатів — присилайте їх сюди до етапного коменданта і говоріть нашим людям, щоб робили це. Якщо бракуватиме до повного комплекту полку, то полк. Глинський виділить із своєї бригади. Скличемо скоро український військовий з'їзд, з'їзд кооператорів, національний конгрес, селянський з'їзд тощо. Цікаві і конче потрібної роботи дуже багато. Переїжджайте до Києва помагати нам, а то ми тут не встигаємо. Тільки „законно", не дезертуйте, а то говоритимуть, що українські революційні установи притулок для дезертирів. Признаюсь, що і я послав десятків зо три українців на формування перших двох українських полків".

Кажу, що мені переїхати до Києва неможливо, бо тут нема кавалерійської запасної частини.

„Добре, що ми торкнулись цього, — каже, — нам же треба мати тут хоч невеличкий загін кінноти. Досі це якось вислизло з нашої думки. Зформуємо загони кінноти при піхотних полках!" — рішуче заявив Павелко.

Так появились загони кінноти при Богданівськім (офіційна його назва була 1-ий Охочекомонний Український імени гетьмана Богдана Хмельницького полк. „Охочекомонний" — це кінний з добровольців; чия це вигадка назвати піхотний полк „охомонним" невідомо) і Полуботківськім піхотних полках.

„Завтра буде створена українська державно-політична централя. Приходьте увечері до клюбу „Родина", — закінчив мій співбесідник.

3-го (ст. ст.) увечері пішов на збори основоположників українського військового клюбу.

В нараді брали участь: штабс-капітан М. Міхновський — ініційний промотор, полк. Глинський, підк. Сокира, поручник В. Павелко, прапор. Гоц, автор цих рядків і ще десть. На пропозицію Міхновського рішено цей клюб назвати: „Український Військовий Клюб імени гетьмана Павла Полуботка". На пропозицію одного з учасників наради підкреслили роло клюбу, що він з чимось подібним до генерального штабу, Міхновський рішуче спротивився.

(Далі буде)

ВСЯ ВЕЛИКОДНЯ ПИСАНКА НА ДОПОМОГОВІ ЦІЛІ ЗУАДКОМІТЕТУ

ПОЖЕРТВИ ВИСИЛАТИ БЕЗПОСЕРЕДНЬО ДО ЗУАДК У ФІЛЯДЕЛЬФІЇ: UNITED UKRAINIAN AMERICAN RELIEF COMMITTEE, 5020 OLD YORK RD., PHILADELPHIA 41, Pa.

Амстердам, Н. Й.

В ПОКЛОНІ ШЕВЧЕНКОВІ

Заходом місцевого Відділу УККА при визначній допомозі шкільної молоді Курсів Українознавства і передшкілля вшановано 19-го березня Святочними сходинами Т. Шевченка.

Шевченківські Святкування розпочала шкільна дітвора і передшкілля в день народження поета 9-го березня в школі. Провідниця дитячої світлички і передшкілля п-ні Домна Свідерська перевела гутірку з дітьми.

Діти зложили поклін Т. Шевченкові, а опісля роздано їм на пам'ятку листівку-портрет Шевченка в молодому віці. Свято 19-го березня розпочато „Заповітом" у виконанні шкільної молоді. Вступне слово виголосив голова Відділу проф. Семен Гнатківський. Він ствердив, що український нарід, де б не знаходився, урочисто відзначає Шевченківські роковини, бо Шевченко це пламенне слово, що має взивати нарід до постійної праці і до державно - творчого чину.

Слідувала деклямація „Шевченкова могила" Б. Грінченка, яку виголосила учениця Марта Свідерська. Змістовну промову виголосив проф. Мирослав Юрчук. Шевченкова творчість збудила приспану національну свідомість, розкрила рабське становище народу та вказала шлях в змаганнях до волі й державної незалежности. Вічні ідеали свободи, любови, добра й щастя у Шевченковій творчості зробили його співцем всього поневоленого людства.

Слідувала після цього інсценізація „Розриті могили" у виконанні О. Римарук, Лесі Пащак, Стефанії Когут, Лесі Желяско і Марусі Дулиш. Деклямації: „Тече вода, „Кобзареві слава", „Привіт Шевченкові" виконали Стефанія Могила, Ярослава Римарук, Маруся Семчук. Збірну деклямацію „Іван Підкова" виконали Ярослав Бабала, Івась Баб'як, Мирон Кривулич, Стефан Коваль, Леонід Швидаченко. Пісні: „Слава - слава Тарасові", „Віє вітер", і „Садок вишневий" проспівали: Славця Римарук, Стефанія Могила, Маруся Бабала, М. Теліга, М. Шийка, Маруся і Надія Семчук, та вище названі хлопці. На окрему увагу заслуговує сольоспів 6-літньої Марусі Семчук при фортепіяновому супроводі її 8-літньої сестри Наді.

Кінцевою точкою програми була сценічна картина Зустріч Тараса з бандуристом, у виконанні п. Володимира Вересюка, п. Івана Семчука, Марії Варшони, Володимира Кривулича, Романа Семчука і Леоніда Швидаченка. Належить зазначити, що мистецьку частину свята виконали вповні діти передшкілля і курсів українознавства. Програму підготовили: п-ні Домна Свідерська, о. парох Лев Ліщинський, і інж. Мирон Свідерський. Удекорованням сцени і підготованням сценічної картини зайнявся культ.-осв. референт УККА п. Осип Пащак.

Учасник.

В АМЕРИЦІ І В СВІТІ

ЗАХІДНЬО - НІМЕЦЬКИЙ УРЯД НАРАДЖУЄТЬСЯ над сугестією своїх соціялістичних членів, щоб запропонувати східньо-німецькому комуністичному урядові розмови на міжпартійній базі — про можливості покращання „людських взаємин" між обома частинами поділеної Німеччини. Східньо-німецький комуністичний режим вимагає, щоб розмови на таку тему велися тільки на ґрунті „рівного з рівним", себто щоб Західня Німеччина визнала рівноправне існування Східньої Німеччини.

В АТЕНАХ ПРИЙШЛО до поважних сутичок між 2.000 лівих демонстрантів і поліцією, з кількадесятьма особами раненими та багатьма арештованих. Комуністи й усі ті „ліві" не вдоволені новим урядом Панайотіса Канельопулоса, лідера правої консервативної партії, яка не має більшости в парляменті. Він, мабуть, розв'яже парлямент і розпише нові вибори.

Круговий турнір УНСоюзу...

(Закінчення зі стор. 1-ої)

новий осяг (гендікеп) — 1.058 точок.

Першунам — дружинам та поодиноким змагунам були вручені нагороди на бенкеті, який відбувся того самого дня у вечірніх годинах у залі Українського Американського Клюбу. Приявні на бенкеті понад 300 змагунів і гостей вислухали короткі промови: керівника турніру Василя Гуссара, гол. касира УНС Івана Кокольського, спортового директора і гол. контролера Івана Іванчука, членів Комітету Кругового Турніру і гол. радних Гелени Олек та Андрія Джулу і головного промовця бенкету — гол. предсідника Иосипа Лисогора. Виступив теж мейор міста Френк Ламб, який загостив на бенкет.

Серед почесних гостей на бенкеті, крім згаданих промовців були: Іван Кучмій заст. керівника турніру, о. Дмитрів у заступстві місцевого пароха, заст. гол. предсідника УНС і ред. спорту у „Свободі" Володимир Сохан, гол. контролер УНС Петро Пуцило, гол. радний УНС Степан Гавриш, гол. радний Володимир Запаранюк, секретарі турніру Іван Сорокпет і Марія Гайден та пресовий реф. турніру Юрій Панкрат.

Члени Головного Уряду УНСоюзу, приявні на бенкеті, відбули опісля короткі наради в справі спортової акції УНСоюзу. Спорт. директор і гол. контролер Іван Іванчук поінформував учасників нарад, що черговий річний Круговий Турнір мав би відбутися в Шикаґо, Клівленді, або Дітройті.

Об'єднання Прихильників УНР...

(Закінчення зі стор 1-ої)

лізко, Михайло Кучер, Іван Гасцький, д-р Богдан Левицький, Петро Байбак, Петро Полікарпенко, Володимир Процик і Кость Степовий (заступник). Контрольна Комісія: Іван Гаснський, Ігор Витвицький, Роман Крупка, Митрофан Мешта, Яків Баллабан. Статутова Комісія: Теодор Сендзік Павло Шпірук, А. Гудзовський. Приявних було 56 делегатів від 12-ох Відділів Об'єднання і 42 гості. Відчитано привіти від голови Виконного Органу УНРади п-а Анатана Фіголя, архиєпископа Мстислава й інших, усні привіти виголосили: Іван Крамаренко від Представництва ВО УНРади в ЗДА, Антін Батюк, д-р В. Михайлів і ін. На вечірній зустрічі в тій самій залі були приявні к. 80 осіб, між ними віце-президент УНР в екзилі проф. Микола Степаненко. На З'їзді чи на бенкеті були приявними м. і. кол. члени Центральної Ради Яків Зозуля, інж. Дібер, інж. Туркало, В. Кедровський, кол. член Трудового Конгресу Мелетій Мелешко і інші.

Крайовий Пластовий З'їзд...

(Закінчення зі стор 1-ої)

чих кругах на місцях. Закінченням першого дня З'їзду була спільна вечеря пластунів і громадянства Клівленду, в якій взяло участь біля 300 осіб, в тому представники Церков та усіх громадських установ. Після переведеної о. І. Оришкевичем молитви, присутні перевели у дружній, сердечній атмосфері декілька годин, в часі яких вручено від КПСтаршин ряд признань і відзначень пластовим виховникам і провідникам та присутним на З'їзді членам Пластприяту за їхню працю в останніх двох роках. Коротку розваґову програму виконали члени пластової станиці в Клівленді. В часі вечері вітав пластунів від У.З.О. - Відділу УККА в Клівленді мґр. С. Воляник, а тостмайстер вечері пл. сен. Л. Романків відчитав ряд привітів, що наспіли на З'їзд. Спільну вечерю закінчив молитвою парох УАПЦ св. Василя Великого митр. прот. о. Посаківський.

В неділю, 16-го квітня, о год. 8-ій ранку о. І. Бенедик відправив Богослуження в наміреної Пласту, а учасники З'їзду і курені юнаків і юначок, в однострої і зі своїми прапорами, виповнили вщерть церкву св. Петра і Павла. Після Богослужби пластуни й пластунки перейшли до Пластового Дому на сніданок, приготований місцевим Пластприятом, і оглянули Пластовий Музей під проводом його керівника пл. сен. Л. Бачинського. В останній пленарній сесії З'їзду вислухано резолюції, принято бюджет і вибрано новий Крайовий провід. Крайову Пластову Старшину очолив пл. сен. Ярослав Бойдуняк. До Старшини ввійшли, як заступники, пл. сен. В. Яворський, О. Кузьмович, В. Рак; Крайові Коменданти пл. сен. Х. Навроцька та Я. Лучань; секретар — пл. сен. Л. Романків; голова сеньйорату — пл. сен. Б. Бурачинський, та пл. сен. О. Винник, І. Ісаїв, А. Мілянич, ст. пластуни Я. Ставничий, С. Луцька, М. Красій і інж. Р. Баранський — члени. Головство Крайової Пластової Ради втретє перебрав пл. сен. В. Савчак, маючи за членів д-ра І. Карпінку, С. Заполенка, В. Лучкана, Т. Дурбака, Т. Білостоцького, Г. Коренець і як заступників пл. сен. Т. Когута та ст. пл. Ю. Кузича. З'їзд закрито в год. 3-ій пополудні відспіванням гимну Закарпатських Пластунів.

Ч. 22

В БРИТІЙСЬКІЙ ПАЛАТІ ГРОМАД КОНСЕРВАТИВНА ОПОЗИЦІЯ ГОСТРО КРИТИКУВАЛА

уряд Партії Праці за його політику в Адені на півдні Арабського півострова, де арабські терористи, фінансовані Єгиптом, переводять сильну підпільно революційну роботу.

З болем і сумом повідомляю Дорогих Друзів про трагічну смерть на 26-му році життя сина українського письменника Ігора Костецького і Надії Чечіної

бл. п.

РОСТИСЛАВА ЧЕЧІНА

ПАНАХИДА І ПАРАСТАСНІ обряди відбудуться у вівторок 18-го квітня 1967 р. о год. 11-ій ранку в похоронному заведенні П. Ярами, 129 Е. 7-ма вул. в Ню Йорку.

ВІЧНА ЛЮБОВ І СПОКІЙ ДОРОГОМУ СИНОВІ.

У глибокому смутку

мати — НАДІЯ ЧЕЧІНА (КОСТЕЦЬКА)

Забита горем хвора мати, просить співчування Друзів, замість квітів, надіслати можливо пожертву комісії для Панахид і Похоронів сина.

Ділимося сумною вісткою, що помер наш Колега

Інж. ДМИТРО ГУРИН

член Товариства Українських Інженерів Америки — Відділ в Бостоні, Масс.

ВІЧНА ЙОМУ ПАМ'ЯТЬ!

УПРАВА ВІДДІЛУ ТУІА

Після довгої і тяжкої недуги, дня 28-го лютого 1967 р. прийнявши Найсвятіші Тайни, упокоїлась в Бозі Моя Дорога, Добра ДРУЖИНА

бл. п.

ЕММІ ПИРІГ

нар. ВЕСТФАЛЬ

проживши 69 років.

В глибокому смутку

д-р МИХАЙЛО ПИРІГ

і дальша Рідня

Bonn, Luisestrasse 50, Germany

Замість квітів на могилу

бл. п. інж. Евгена Лициняка

нашого Незабутнього Приятеля „Генця", складають 10.00 долярів на Українську Енциклопедію в Сарселі

Богдан і Соня ЛУЧАКОВСЬКІ з Філядельфії, Па.

Трентон, Н. Дж.

РІЧНІ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ ОСЕРЕДКУ СУМА

19 лютого ц. р. Осередок СУМА ім. полк. Е. Коновальця відбув Річні Загальні Збори.

Збори відбулися в Авдиторії української Католицької Парохії. Було присутніх 42 старших членів та 7-ох юнаків.

Збори відкрив організаційний референт д-р П. Возняк, заявляючи, що з огляду на відхід голови Осередку сл. п. д-р Михайла Логіна та хворого м-гол. Миколи Колодія йому припала честь відкрити Річ. Заг. Збори. Збори почато молитвою та вшануванням однохвилинною мовчанкою померлого голови сл. п. д-р М. Логіна.

До президії обрано одноголосно на голову проф. Олександра Татомира на м-гол. дир. Івана Ґалика та на секретаря п. Михайла Шевцева. До почесної Президії, покликано представника ГУ СУМА п. Лева Футалу, від 18-го Відділу ООЧСУ інж. Богдана Дубика та від Тва ОУА „Самопоміч" дир. Івана Ґалика. Опорожнене місце, якого ніколи не оминав, стояло для о. пароха Укр. Катол. Парохії Теодозія Атаманюка, який з причини недуги, не міг бути присутнім.

По затвердженні програми та протоколу з минулорічних Зборів приступлено до звітувань уступаючої Управи.

Зі звітів видно, що Осередок СУМА в Трентоні проробив неабияку корисну для української справи роботу чи то на внутрішньому відтинку, громадсько-культурну, чи на зовнішньому, пропаґандивну, своїми виступами танцювальної групи „Горлиця", балетмайстром якої є п. Дмитро Надраґа. Не раз і не два доводилося нам читати в своїй і в чужій пресі похвальні рецензії про вище згаданий танцювальний гурток.

По закінченні звітів наступила речева дискусія, після якої голова Контр. Комісії проф. О. Татомир вніс внесок на уділення абсолюторії уступаючій Управі.

В свойому слові, представник ҐУ СУМА п. Л. Футала вказав на декілька небезпечних і шкідливих факторів для визвольної української політики, яку ведуть наші „реалітетники" в часі, коли Москва посилила свій наступ на українську культуру на рідних землях а своїм „культ-обманом" на український самостійницький рух на еміграції. Л. Футала казав. „Будьмо чуйні, вміймо пізнати ворога всюди, де тільки він хоче засести своє кубло для розкладницької роботи в наших рядах, та будьмо здібними дати йому належну відсіч. Щодо нашої над-централі УККА ми є зобов'язані підтримувати всі акції морально та матеріяльно".

Привіт від ГУ ООЧСУ зложив п. Л. Футала, від 18-го Відділу ООЧСУ інж. Б. Дубик, а від ОУА „Самопоміч" дир. І. Ґалик.

До Управи на 1967 рік обрано таких осіб: проф. О. Татомир голова, інж. Б. Дубик — містоголова, М. Свідерський — секретар, М. Дяків — зас. секретаря, А. А. Галайдіда — орг. реф., С. Саґан — культ. осв. реф., М. Кльоц, заст. орг. реф. М. Булат — заст. культ. осв., реф. О. Пліщук — булавний юнацтва, П. Возняк — заст. булавного, Т. Флюнт — фінанс. реф., М. Гуль скарбник, П. Булат — спорт. реф. П. Антонів — заст. спорт. реф. М. Шляпак — госп. реф., І. Дума — менажер хору й оркестри. Члени Управи: П. Курило, М. Маяковський, Д. Маціканич. Контрольна Комісія: голова — З. Федорович, члени: дир. І. Ґалик, М. Дзюбас.

Коли звернемо увагу на ряд осіб в списку новообраної Управи на чолі, якої є проф. О. Татомир, то не помилимось, коли скажемо, що Осередок має великі шанси свойого розвитку. Зокрема Осередок гордиться тим, що членом Осередку став відомий всій українській еміґрації проф. Володимир Тритяк, композитор багатьох українських мелодій, одною з яких є „Марш молоді".

При Осередку СУМА він вже більше року веде оркестру і хор, як теж останньо створив музичну школу при Осередку. Здоров'я й сил та многих літ, пане професоре!

Першою і найважливішою точкою в пляні праці на біжучий рік є відсвяткування величаво Свята 50-ліття Української Національної Революції та 25-ліття УПА. Ми віримо, що при співучасті інших українських молодечих Організаціях ми гідно, ці роковини вшануємо.

О. П.

ДО ВСІХ, КОГО ЦЕ МОЖЕ ЦІКАВИТИ — СПЕЦІЯЛЬНЕ ПОВІДОМЛЕННЯ

Радіо „Свобода" субсидіює в Мюнхені практичну підготову молодих людей, які добре володіють українською мовою та були б зацікавлені практичною роботою на радіостанції під керівництвом фахівців радіомовлення.

Програму цієї підготови розраховано на три місяці. Радіо „Свобода" оплачує подорож до Мюнхену й назад, забезпечує приміщенням і стипендією в сумі 125 долярів місячно на поточні життєві витрати.

По докладніші інформації звертатися на адресу:

Personnel Department
Radio Liberty Committee
30 East 42 Street
New York, New York 10017

ЗБОРИ ВІДДІЛІВ УНСОЮЗУ

СУБОТА, 22-го КВІТНЯ 1967 р.

НЮАРК, Н. Дж. Місячні збори Т-ва Чорном. Січ — 14-ий Відд. о год. 7:30 веч. в домівці Чорном. Січі при 690 Sanford Ave, cor Underwood St. Проситься членів прибути на означений час та вирівняти залеглі вкладки. Вкладки можна слати на адресу секр.: М. П. Отрок, Rd. 2, Cranburry, N.J. — В. Роговський, предс., Ф. Мікулинець, скар.

СУБОТА, 29-го КВІТНЯ 1967 р.

НЮ ЙОРК, Н. Й. Загальні збори Т-ва „Свобода" — 194 Відд. о год. 5-ій по пол. в приміщенні Т-ва „Самопоміч", 98 Друга Аве. Приявність усіх членів обов'язкова. — Управа.

Увага! Увага!

СИРАКЮЗИ, ЮТИКА і ОКОЛИЦЯ!

Управа Окружного Комітету Ютицької Округи, Відділів УНСоюзу

повідомляє, що

в неділю, 23-го квітня 1967 року

о год. 4-ій по пол.

в залі

УКРАЇНСЬКОГО НАРОДНОГО ДОМУ

1317 West Fayette St., Syracuse, N.Y.

— відбудуться —

РІЧНІ ЗАГАЛЬНІ ЗБОРИ Окружного Комітету Відділів УНС ЮТИЦЬКОЇ ОКРУГИ

участь у яких повинні взяти всі члени Окружного Комітету, Конвенційні Делегати та Представники слідуючих Відділів:

Обирн 38, 202, 283	Літел Фолс 330
Сиракюз 39, 317	Елмайра 271
Фултон 263	Бінґгемтон 398
Ром 121	Джансон Сіті 21
Ютика 58, 484	Горнелл 215
Геркімер 192	

У зборах візьме участь

Іван КОКОЛЬСЬКИЙ, головний касир УНС

В ПРОГРАМІ ЗБОРІВ:

1. Відкриття і вибір Президії зборів.
2. Відчитання і прийняття протоколу минулорічних зборів.
3. Звіти Окружної Управи.
4. Дискусія над звітами та уділення довір'я Окружній Управі.
5. Доповідь гол. касира І. КОКОЛЬСЬКОГО.
6. Вибір нової управи.
7. Внесення і запити.
8. Закриття зборів.

До участи в зборах запрошується всіх членів УНСоюзу та ширше Українське Громадянство.

ЗА ОКРУЖНИЙ КОМІТЕТ:

В. Запаранюк, голова — Я. Сенишин, секретар

МІЖНАРОДНІ ФУТБОЛЬНІ ЗМАГАННЯ

— спонзоровані —

Українським Народним Союзом

„ДАНДІ", ШОТЛЯНДІЯ — — ЗБІРНА УКРАЇНЦІВ ЗДА і КАНАДИ

в середу, 10-го травня 1967, о год. 8:30 веч.

на грищі

J. F. Kennedy Stadium, Dey St., Harrison, N.J.

„ФУТБОЛЬНИЙ ДЕНЬ УНСОЮЗУ"

Міжнародна імпреза за апробатою і під протекторатом УКРАЇНСЬКОЇ СПОРТОВОЇ ЦЕНТРАЛІ АМЕРИКИ І КАНАДИ.

ПЕРЕД ЗМАГАННЯМИ: семінар футбольних тренерів високих і середніх шкіл.

В ПЕРЕРВІ: виступи груп українських танцюристів та шкотської оркестри.

Вступ $2.50, для студентів $2.00.

ТАРЗАН, Ч. 5794. Леви атакують!

Замаскована людина дрижала безпорадно від своєї пуги. Напруження збільшувалося, коли решта тварин нервозно рухалася...

Аж нагло, коли коти не мали перед собою символу жаху, вони з помсти заатакували свого колишнього господаря!